

1.	Наслов на наставниот предмет	МАНУЕЛНА ТЕРАПИЈА			
2.	Код	ДФ-214			
3.	Студиска програма	Тригодишни стручни студии за дипломиран физиотерапевт			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ – Медицински факултет Катедра по физикална медицина и рехабилитација			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/III	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Ериета Николиќ-Димитрова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Исполнет услов за запишување во втора година			
10.	Цели на предметната програма: - Да се запознаат со методите на медицинската масажа користејќи ги предзнаењата од анатомија, физиологија и патологија - Да се здобиат со знаења за суштината на физиолошкото дејство на масажата, ефектите на масажата - Да се стекнат со знаења за местото на масажата во рехабилитацијата на болните - Да се упатат во дејството на мануелната масажа и нејзината примена кај различни патолошки состојби и заболувања - Да ја согледаат поврзаноста на масажата со останатите видови на лекување - Да се запознаат со техниките на мануелна масажа - Да се запознаат со методите на мануелната терапија, - Да се запознаат со техниките на мобилизација на зглобови на горните и долните екстремитети				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава (10 часа): - Поделба на масажата: класична терапевтска масажа, спортска масажа, козметичка масажа и др. - Улога на масажата во рехабилитацијата, индикации и контраиндикации за масажа - Услови и опрема за масажа - Класична терапевска масажа: гладење, триење, гнечење, лупкање, вибрации. - Класична терапевска масажа на одделни делови од телото - Сегментна масажа. Периостна масажа - Рефлексна масажа - Манулена лимфна дренажа				
	- Техники на мобилизација на зглобови. Техники на тракција на зглобови - Техники на мобилизација на зглобови на горен екстремитет - Техники на мобилизација на зглобови на долен екстремитет Практична настава (20 часа): - Обука на физиотерапевтот за примена на техниките на масерските зафати - Обука на физиотерапевтот за положба и техника на масирање на одделни делови од телото - Обука на физиотерапевтот за примена на мануелна терапија Пракса (40 часа): Праксата е задолжителна и се изведува на различни одделенија под водство на ментор-професор и физиотерапевт одговорен за тој оддел. Студентот е должен да се вклучи во сите активности во текот на полно работно време, при што води дневник за своите активности.				

12.	Методи на учење: Теоретски предавања, вежби, пракса.			
13.	Вкупен расположив фонд на време		70 часа	
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10
		15.2.	Вежби, Семинари	20
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	40
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Континуирани проверки	континуирана проверка (колоквиум, тест) мин.-макс 24 - 40 бодови		
17.2	Завршен испит	Завршен испит (практичен испит) мин.-макс. 30 - 50 бодови		
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	мин.-макс.		
17.4	Активно учество	Теоретска настава: 2-3 бода Практична настава: 2. 5-4. 5 бода Пракса: 1.5-2.5 бода Теоретска настава: 2-3 бода: мин. 2 бода макс. 3 бода 51-60%: 2 бода 61-70%: 2. 25 бода 71-80%: 2. 5 бода 81- 90%: 2. 75 бода 91-100%: 3 бода Практична настава: мин. 2. 5 бода макс. 4. 5 бода Присуство:		

		51-60%: 2. 5 бода 61-70%: 3 бода 71-80%: 3. 5 бода 81- 90%: 4 бода 91-100%: 4. 5 бода Активност: сите треба еднакво да се ангажираат што е одговорност на асистентот Пракса: Присуство: 51-60%: 1. 5 бода 61-70%: 1.75 бода 71-80%: 2 бода 81- 90%: 2.25 бода 91-100%: 2.5 бода Активност: сите еднакво да се ангажираат што е одговорност на тој што ја води праксата. Оформување на целосната оценката: Оценката за испитот се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите добиени од сите активности. ВОНРЕДНИ СТУДИИ: Се изведуваат 40% од предвидената теоретска, практична настава и пракса. Испитот се изведува во испитните сесии, а оценката се добива според бодовите во табелата за бодирање.
Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) F
	од 60 до 68 бода	6 (шест) E

	од 69 до 76 бода	7 (седум) D
	од 77 до 84 бода	8 (осум) C
	од 85 до 92 бода	9 (девет) B

	од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	За потпис: минимум бодови од сите предвидени активности, теоретските предавања, вежбите и праксата. Студентот е потребно редовно да ја посетува теоретската и практичната настава за да пристапи на континуираната проверка (колоквиуми). Проверката е писмена. Практичниот дел на испитот се изведува по завршување на праксата и се состои во проверка на практичните знаења. Оценката за испитот се добива според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите добиени од сите активности, вклучувајќи ја и континуираната проверка и завршниот (практичниот) испит. Студентот е должен да освои минимум бодови (60%) од континуираната проверка, во спротивно, се јавува на комплетен завршен испит. Комплетен завршен испит: Испитот е писмен и практичен. Прво се полага теоретскиот дел, а потоа практичниот дел од испитот. Завршен испит се изведува во испитна сесија (јануари/февруари, мај/јуни и/или август/септември).

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата
22.	Литература	
	22.1.	Задолжителна литература
		1. Авторизирани предавања од Катедрата
		2. Николиќ Димитрова Ериета: Масажа. Министерство за образование и наука на Р.М., 2013.
	22.2.	Дополнителна литература
		1. Чанев Р: Масажа. Издавачка заједница “Вељко Влаховиќ”, Београд, Друштво за наука и уметност, Штип, 1989.
		2. Kaltenborn F. M. et al. Manual mobilization of the joints. The extremities. 6 th Edition. , Norli, Oslo, 2002.
		3. Бролт С.С. Манипулација, тракција и масажа. Во Физикална медицина и рехабилитација. Ур. Рендал Л. Брадом, Табернакул, Скопје, 2011, 437-457.